

Pracovní skupina Řídicího výboru Integrované strategie rozvoje
Brněnské metropolitní oblasti 2021+
HORIZONTÁLNÍ

zámek Slavkov – Rubensův sál, Slavkov u Brna
6. 11. 2023, 10:00 – 12:10 hodin

Zápis
Účast viz prezenční listina

Body programu:

- Zahájení, uvítání
- Představení projektových záměrů k zařazení do programového rámce IROP v opatření Revitalizace, odborná infrastruktura a vybavení pro činnost muzeí, diskuse
- Diskuse k pojetí a základním principům vize prostorového rozvoje
- Mezinárodní projekt MECOG-CE: pozvánka na expertní jednání k výběru a prioritizaci vhodných nástrojů metropolitní spolupráce a správy
- Shrnutí, různé, prostor pro dotazy

1) Zahájení, uvítání

Petr Šašínska přivítal účastníky na jednání PS. Z jednání byli omluveni Jan Sponar, Aleš Doležel, Jan Tesárek, Radek Řeřicha, Eva Harmlová, Pavel Fišer, Ivo Minařík, Filip Chváta, Ondřej Mulíček, Jan Vitula, Tomáš Psota, David Uhlíř, Jaroslav Dokoupil, Vít Čermák (bez náhradníků), Viktor Poledník (náhradník Jana Pelikánová), Patrik Reichl (náhradník Eva Nečasová).

Petr Šašínska představil program jednání, sdělil, že pro potřeby zápisu je jednání PS nahráváno. Vyzval účastníky k diskusi, zdali je možnost „rotujících“ jednání PS pro účastníky přínosná a ocení zpětnou vazbu na tento nápad. Bez diskuse. Michal Boudný přivítal účastníky PS. Stručně představil místo jednání – zámek Slavkov u Brna, Rubensův sál a připravovanou Napoleonskou expozici podpořenou z ITI. Vyzval účastníky PS k prohlídce zámku po skončení jednání PS. Petr Šašínska připomněl postavení a roli pracovních skupin a jejich důležitost na tvorbě na naplňování ISR BMO 21+. Jedná se o odborný poradní orgán ŘV BMO, finální rozhodnutí o konkrétních projektových záměrech k zařazení do programového rámce IROP je pořad záležitostí ŘV BMO (rozhodnutí PS mají doporučující charakter). Petr Fedor poděkoval členům PS za účast, představil prezentující zástupce muzeí. Byl by rád, aby se projekty nad rámec volné alokace evidovaly v společném zásobníku pro přípravu ISR BMO 28+.

Přítomno je 16 z 31 členů – PS je usnášeníschopná.

2) Představení projektových záměrů k zařazení do programového rámce IROP v opatření Revitalizace, odborná infrastruktura a vybavení pro činnost muzeí, diskuse

Jitka Loučná představila postup při aktualizaci programového rámce. Konkrétní programové rámce byly k aktualizaci otevřeny díky odsouhlasení na jednání PS a ŘV BMO. Informování potenciálních žadatelů proběhlo prostřednictvím webu <https://metropolitni.brno.cz>, úřední desky SMB a tematické pracovní skupiny. Konečný výběr projektů provede ŘV BMO na jednání dne 7. 12. 2023, úspěšní žadatelé budou informováni. Jitka Loučná dále představila kritéria k posouzení projektů pro zařazení do programového rámce. Volná alokace představuje téměř 10 mil. Kč, předkládány záměry jsou ve výši téměř 43 mil. Kč. Posléze vyzvala nositele projektů k představení projektových záměrů členům PS.

1. Evžen Martinec, Památník Mohyla míru – expozice Bitva u Slavkova 1805.
Památník připomínající mír všem národům, rezonující zvláště v současné společenské situaci. Dnešní expozice je cca 18 let stará, málo vyhovující současným požadavkům. Probíhá koordinace s připravovanou Napoleonskou expozicí na zámku Slavkov (doporučení PS z jednání 12. 9. 2023) s cílem komplementárně doplnit nabídku kulturněhistorických památek v regionu. Expozice rozdělena do čtyř místností. 1) úvodní místnost – co se odehrávalo v národech, před tím, než bitva vznikla. 2) místnost – interaktivní (zbraně, uniformy k vyzkoušení), návštěvník je situovaný do roku 1805. 3) místnost, ve které se návštěvník seznamuje s konkrétním průběhem

bitvy. 4) místnost zobrazuje co následuje po bitvě – dohoda, zúčtování. Nad rámec objektu památníku vznikne mobilní aplikace s možností projít si exteriér bitevního pole. Rozpočet cca 11 mil. Kč, předpokládaná dotace EU 7,7 mil. Kč.

Následoval prostor pro doplňující dotazy a diskusi:

Jaroslav Sojka se zeptal, zda bude PS dávat prioritu konkrétním záměrům nebo doporučí všechny k podpoře. Jitka Loučná upřesnila, že se jedná o rozhodnutí členů PS, nicméně doporučuje vytipovat konkrétní projekty. Jaroslav Sojka doplnil informaci o příslibu dotace vybraných projektů z rozpočtu JMK a zajímá se, zda to má být kritérium v rozhodování o předkládaných projektech. Petr Šašínský uvedl výši příspěvku 4 mil. Kč pro památník Mohyla míru z rozpočtu JMK. Evžen Martinec upozornil, že se jedná o příslib příspěvku na 1. etapu. Projekt však není vhodné dělit na více částí. Jitka Loučná se zeptala, zda by bylo akceptovatelné rozdělit celou alokaci mezi žadatele a každý by obdržel částku ~2,5 mil. Kč. Evžen Moravec reagoval, že to považuje za akceptovatelné. Petr Fedor doplnil výši rozpočtu na všechna muzea a památky v správě JMK – cca 20 mil. Kč. Rozdělit 2,5 mil. Kč na všechny projekty by nebylo vhodné. Hrozí administrativní náročnost a nedokončenost projektů.

2. Evžen Martinec, Památník písemnictví – expozice historie benediktinského řádu

Expozice v benediktinském klášteře z 11. století. Jedna z priorit památníku je pečování o knihovnu, která se řadí k největším a nejcenějším na Moravě. Důležitost plnit edukační funkci z důvodu častých návštěv školních skupin. Stávající výstava je stará již 18 let. Kromě modernizace expozice dojde ke stavebním úpravám, konkrétně k vybourání příčky, čímž se otevře prostor o velikosti 230 m³. Postupné seznamování návštěvníka historií, na konci edukační část. Současná expozice je statická, nová expozice bude průchozí, jednoduchá, konzultována s řádem benediktinů po odborné stránce. Má hotový projekt a rozpočet ve výši 5 mil. Kč, dotace EU 3,5 mil. Kč.

Následoval prostor pro doplňující dotazy a diskusi:

Petr Fedor vyzdvihl důležitost projektu nejen z infrastrukturního hlediska, ale i jeho popularizační funkci. Projektem se podpoří příprava církevní turistiky na jižní Moravě a propojí se s dalšími aktivitami v území – Porta Coeli, kostel ve Křtinách, Doubravnický klášter.

3. Monika Pelinková, Edukační prostory a vybavení pro konzervaci a restaurování sbírek

První základy muzea již v 1893. Dnes sídlí na zámku ve Vyškově, současně předmět realizace projektu. Objekt po rekonstrukci (výměna oken, oprava fasády). Předkládaný záměr zahrnuje stavební úpravy, pořízení vybavení pro edukaci, pořízení vybavení pro konzervaci sbírek. Vybavení na konzervaci používají i pro edukační programy. Variabilní prostory – mobilní pracovní konzervátora – přístup účastníků programů k práci konzervátora. Využití edukačního prostoru pro workshopy, semináře, přednášky. Současné programy provádějí přímo v expozici – nedostateční pracovní prostor, během programů současně probíhají návštěvy expozic – vzájemné rušení. Vydání ohlášení stavebního záměru, ihned připraven k realizaci. Rozpočet 5,9 mil. Kč, dotace EU 4,1 mil. Kč.

Následoval prostor pro doplňující dotazy a diskusi:

Jitka Loučná uvedla, že na základě specifických pravidel výzvy ŘO má být hlavní aktivitou projektu zpřístupnění sbírky nebo depozitáře. Z prezentace projektu tato aktivita patrná není. Monika Pelinková reagovala, že projekt nebude ubírat z expozic prostřednictvím realizaci edukačních aktivit. Přesunutím edukačních aktivit do samostatných prostor dojde k lepšímu zpřístupnění expozice návštěvníkům. Edukace je významná ekonomická aktivita muzea, tvoří nad 50 % příjmů. Jitka Loučná zpřesnila hlavní aktivitu projektu – nemá se jednat o lepší přístup ke sbírce, ale zpřístupnění nové sbírky. Monika Pelinková řekla, že se zpřístupnění nové sbírky v projektu nepředpokládá.

4. Pavla Komínková, Expozice a depozitář blanenské měřicí techniky

Hlavním předmětem projektu je vytvoření depozitáře v kočárovně zámku Blansko a/nebo vznik nové expozice měřicí techniky, která dnes není nikde prezentována. Jedná se o uctění památky zakladatele Ericha Roučky, který založil první továrnu zaměřenou na elektrické měřicí přístroje v Rakousko-Uhersku. Depozitář měřicí techniky by se současně zpřístupnil veřejnosti. Dalším záměrem projektu je rozvoj cestovního ruchu a trávení volného času, aby se zámek a podzámčí stalo přirozeným centrem města. A také jako alternativní téma k jeskynní turistice – přivedení turistických návštěvníků z Moravského Krasu do Blanska. Rozpočet Kočárovny: cca 13 mil. Kč, expozice cca 22 mil. Kč, společné náklady cca 3,8 mil. Kč. Dotace EU (nad rámec disponibilní alokace) 27,5 mil. Kč.

Následoval prostor pro doplňující dotazy a diskusi:

Jitka Loučná se zeptala na možnost realizovat projekt kočárovny a vytvoření expozice samostatně (nezávisle na sobě). Pavla Komínková potvrdila, že to je možné. Petr Šašínský se zajímá o možnost realizace projektu i v případě částečné podpory Kočárovny. Upozorňuje na vysokou výši projektů v součtu. Pavla Komínková

upřesňuje přípravu projektů původně pro IROP 4.4 Muzea, proto je připraven komplexně, více etapově. Realizace bude koordinována v součinnosti s městem Blansko, nyní probíhá jednání o finanční podpoře.

Jitka Loučná shrnula specifická kritéria přijatelnosti pro aktivitu Muzea a navrhla způsob hlasování k diskusi. Je možné vybrat jeden projekt dle volné alokace nebo podpořit všechny rozdělením volné alokace mezi 4 projekty. Následovala diskuse ke konkrétním projektům a způsobu podpory:

Jaroslav Sojka se zeptal, zda bude stanovisko manažera kladné ke všem projektům. Jitka Loučná sdělila, že nesouhlasí – muzeum Vyškovska nesplňuje dle specifických pravidel kritéria přijatelnosti. Martina Pacasová komentovala příslib financí z JMK pro Památník Mohyla Míru a zeptala se, zda je v plánu podpořit i jiné památky. Petr Fedor potvrdil u památníku příslib 4 mil. Kč. Vzhledem k 220. výročí bitvy u Slavkova téma oslovilo i politickou reprezentaci. Ve střednědobém horizontu je rozpočet pro všechna muzea v správě JMK 20 mil. Kč. Jitka Loučná zjišťovala případnou prioritizaci projektů na JMK. Petr Fedor prioritizaci neuvedl, zdržuje se hlasování a ohlašuje střet zájmu. Petr Šašinka na základě diskuse navrhnul podpořit Muzeum Blanenska a památník písemnictví v Rajhradě. Michal Boudný upozornil, že 220. výročí bitvy u Slavkova je důležitým milníkem nejen pro Mohylu míru, ale pro celý region Slavkovska. Martina Pacasová se zeptala na možnost realizace expozice v Kočárovně i v případě snížené dotace (5 mil. Kč). Pavla Komínková uvedla, že pokud by se větší polovina projektu pokryla z dotace, Kočárovnu je možné realizovat. Jiří Hrubý konstatoval, že v případě získání 4 mil. Kč dotaci pro Mohylu Míru, 3,5 mil. Kč pro Památník písemnictví by Muzeu Blanenska zbyly 3 mil. Kč. Je to realizovatelné? Petr Fedor dodal, že JMK nemůže podporovat Blansko, objekt je v majetku města. Pokud dostane malou částku, sehná 10 mil. Kč k dofinancování celé expozice je velmi složité. Vytvořit 3 „rozdělané“ projekty považuje za zásadní administrativní problém. Petr Šašinka shrnul, že zůstává k rozhodování Památník písemnictví nebo Muzeum Blanenska. Vznikly by A) 2 menší projekty s celou alokací, nebo B) 1 projekt s celou alokací. Jaroslav Sojka se přiklání k podpoře dvou projektů.

Petr Fedor zrekapituloval závěry z diskuse. Vyplývají dvě varianty: A) celá alokace na Kočárovnu pro Muzeum Blanenska, B) Rozdělení alokace pro Mohylu míru a Památník písemnictví.

Michal Boudný by finální rozhodnutí ponechal na ŘV BMO.

Usnesení: „Pracovní skupina doporučuje Řídicímu výboru BMO zařadit do programového rámce IROP, opatření Revitalizace, odborná infrastruktura a vybavení pro činnost muzeí, jednu z následujících variant:

A) jeden projektový záměr Expozice a depozitář blanenské měřicí techniky (dotace EU 9 943 503 Kč)

B) dva projektové záměry Památník písemnictví – expozice historie benediktinského řádu (dotace EU 3 107 000 Kč) a Památník mohyla míru – expozice Bitva u Slavkova 1805 (dotace EU 6 836 503 Kč).“

Pozn. Požadovaná alokace u projektových záměrů varianty B) byla snížena na cca 88,8 % původně požadovaných částek tak, aby přesně pokryla volnou alokaci ve výši 9 943 503 Kč dotace EU. Projektové záměry mají samozřejmě nárok i na dotaci ze státního rozpočtu, o který budou tyto částky v plné žádosti o dotaci automaticky navýšeny.

Usnesení bylo konsenzuálně schváleno.

3) Prostorová vize BMO

Petr Šašinka představil myšlenku prostorové vize BMO, řekl, že prioritní oblast ISR BMO 21+ Koordinace rozvoje dosahuje v praxi málo konkrétních nástrojů. Je omezena na územní plány jednotlivých obcí a kraje. Cíl prostorové vize je doporučit rozvoj lokalit, kde by v rámci BMO rozvoj probíhal koordinovaně a mohl by být podpořen nástrojem ITI. Jedním z příkladů je pokračující populační růst BMO (za posledních 10 let), nejvíc viditelný ve velikostní kategorii obcí v rozmezí 1 000 – 10 000 obyvatel. Pokud bude tento trend pokračovat, nastává otázka, kam s obyvateli? Byla představena matice rozvojové předpoklady vs. skuteční rozvoj. Následně byli členové PS vyzváni k brainstormingu témat, která by byla vhodná k rozpracování prostorové vize, kromě bydlení se hledala další vhodná témata.

Jaroslav Sojka uvedl dostupnost služeb, brainstorming by měl být adresován spíše na starosty SO ORP. Další téma je analýza největších zaměstnavatelů a možnost tvoření průmyslových zón.

Dále v rámci diskuse zaznívalo jako téma podnikání – nejen umístění „vlajkových lodí“ velkých podniků, ale i kam s malými podnikateli v území. Jiří Hrubý doplnil téma kapacit předškolního a školního vzdělávání. Martina Pacasová se zeptala na definici rozvojových předpokladů konkrétních obcí. Petr Šašinka uvedl, že záměr tohoto brainstormingu není představovat definici rozvojových předpokladů. Brno zařazeno do projektu Světové banky – analytický podklad i pro území BMO. Obsahuje konkrétní lokality, které mají nejvyšší rozvojový potenciál. V prostorové vizi se rozvojové předpoklady budou definovat na základě: ZÚR JMK, územních plánů dílčích obcí a rozhovorů se starosty obcí – porovnání územního plánování a situací v praxi. Finální metodické ukotvení je v plánu do konce roku 2023. Další téma k diskusi je sociální bydlení – členové PS byli vyzváni k předkládání názorů na tuto oblast.

Jaroslav Sojka vyloučil toto téma v podobě enkláv sociálního bydlení. Další témata k prostorové vizi jsou kapacita ČOV, zásobování pitnou vodou, odpady. Hana Bendžiková doplnila další téma – dostupnost a množství spojů VHD. Petr Šašinka se obrátil na zástupce obcí a ptal se na využití odborných kapacit PS Horizontální v oblasti definování prostorové vize. Andrea Trojanová iniciativu vítá, obce by se neměly rozvíjet samy. Kraj je moc daleko. Rozvoj obcí je překotný, mezičlánek v podobě BMO může pomoci. Jana Pelikánová doplnila, že v minulosti na téma narážela Územní studie aglomeračních vazeb města Brna a jeho okolí, která řešila, jakým směrem by se měly obce rozvíjet. Nepovažuje za možné, aby územně plánovací dokumentace JMK omezovala jednotlivé rozvoje obcí. Chybí nezávazný usměrňující dokument, který by rozvoj nad rámec obcí koordinoval. Hlavní směr rozvoje by měl být adresován do všech oblastí.

4) Představení mezinárodního projektu MECOG-CE – posílení metropolitní spolupráce a řízení ve střední Evropě, diskuse, další postup

Petr Šašinka představil projekt MECOG-CE. Město Brno je jako první město v ČR vedoucím partnerem projektu v rámci programu Interreg Central Europe. Rozpočet projektu je 1,647 mil. €. Je zapojeno devět projektových partnerů z mezinárodního konsorcia. Cílem projektu je posílení metropolitní spolupráce a řízení ve střední Evropě v partnerských metropolitních oblastech. Záměrem projektu je najít nejlepší nástroje, postupy a příklady dobré praxe pro posílení metropolitní spolupráce a řízení ve střední Evropě a aplikovat je v metropolitních oblastech směrem k posílení integrovaného metropolitního strategického a územního rozvoje. Na pracovním setkání ve Varšavě bylo sesbíráno 18 nejlepších příkladů dobré praxe. Petr Šašinka vyzval účastníky PS Horizontální k pracovnímu jednání dne 16. 1. 2024 v 10:00 v Brně, pozvánka na vybrané experty odejde ještě v letošním roce. PS Horizontální může pomoci vybrat ty nejlepší příklady, které mohou být v BMO aplikované a současně pomůže nasměrovat další fázi projektu.

5) Shrnutí, různé, prostor pro dotazy

Petr Šašinka zrekapituloval závěry jednání – doporučení PS o zařazení projektových záměrů do programového rámce IROP ve dvou variantách k finálnímu výběru ŘV. Prostorová vize – v případě zájmu z řad obcí ocení možnost pilotáže tvorby v roce 2024, pozvánka na setkání k projektu MECOG 16. 1. 2024. Petr Šašinka se zeptal, zda mají členové PS k jednání připomínky či dotazy. Poděkoval všem za účast.

Zapsala: Kristína Ďuratná, 6. 11. 2023

Ověřila: Jitka Loučná, 6. 11. 2023

Přílohy zápisu:

1. Prezentace z jednání PS
2. Prezenční listina